

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunatoriã. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicara. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 85.

Brasiovu, 3. Aprile 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Unionistii.

VII.

(Fines din Nru tr.)

Er' despre privilegiu totu Werb6czy scrie (Part. II, tit. 7) § 1: „Unde sciendum, quod privilegium dicitur, quasi lex privata et singularis, quae ad unum, vel ad paucos pertinet.

Asia definesce Werb6czy jus, lex, si privilegium, si noi inca nu amu urmatu alta definitiune; ci amu disu, cã noi (romanii) inca asteptãmu dela corona drepturi nu privilegia, — si amu intielesu, cumu cã pe basea egalitãtei drepturilor, recunoscuta de insasi coron'a, nu asteptãmu, cã se ne dè coron'a atari derepturi, cari se le avemu numai noi, ci atari derepturi, cari se fia asemeni cu drepturile toturoru natiuniloru transilvanice.

Privilegia-le suntu drepturi esclusive, cari unor'a se concedu, er' altor'a nu; si deca suntu privilegia, cari nu facu strimbatate nemenuia, e recunoscutu lucr, cã suntu si de acele privilegia, cari suntu nederepte. Szegedi in tyrociniu (Part. II, tit. 7—8) § 12, apriatu scrie: „Dividitur privilegium in id, quod est contra jus, et in id quod est praeter jus. Contra jus dicitur illud, quod derogat juri communi, ut exemptio a solvendis decimis etc. et hoc est proprie privilegium. — Si deca suntu privilegia de ale privatiloru, cari suntu injuriose pentru altii, — dar' privilegia-le natiionali, cumu nu voru fi nederepte pentru alte natiunitati, cari suntu eschise dela asemeni privilegia? Si de acea, mise pare, cã scriendu io, cumu cã noi romanii asteptandu drepturi constitutionali, adeca drepturi egali pentru t6te natiunitãtile transilv., er' nu drepturi privilegiate, adeca drepturi esclusive pentru alte natiunitati, am interpretatu acelu sentimentu umanu, dreptu, si demnu de natiunile civilisate, care numai 6menii portati de sentimente egoistice potu selu renege. Si natiunea romana — si tiene de cea mai santa detorentia a cere si a asteptã dela corona numai atari drepturi, cari se cuvenu poporeloru civilisate in sensulu celu mai nobile alu cuventului.

Aci mai am de insemnatu, cã D., pote dein gre-siela de p6na au de tipariu, a citatu reu unu pasagiu dein articlii mei, cumu cã asi fi scrisu: cã „dreptulu istoricu presupune constitutiune.“ D., caruia cuventele dreptu istoricu negresitu-i suntu f6rte familiara, prea lesne se potù alunecã se puna istoricu in locu de constitutiunale; ci io am scrisu constitutiunale, precumu se pote vedè in insusi articlulu, si precumu numai asia potea se aiba intielesu spresiunea mea, pentru cã dreptulu constitutiunale presupune constitutiune, er' dreptulu istoricu nu mi se pare a avè totudeun'a lipsa de constitutiune.

La intrebarea mea: care constitutiune? D. 6erasi se aflã uimitu, cã si candu nece nu ar' mai potè fi vorba de alta constitutiune, de catu de cea de 1000 de ani. Io inse marturisescu, cã de si sum mare adoratoriu alu ingenia-loru poetice, cã alu toturoru capacitatiloru mari, inse intr'unu respectu sum f6rte pro-saicu, si ast'a este, cã in istoria, in filosofia si in alte

scientie esacte seau practice numi placu fantasie-le de locu, fia acestea poetice fia mistice. De fantasie-le istorice, voliu semi ceru libertate dela on. Redactiune, cã se insemnezu puçinele, cãtu-mi va remanè ceva rez-gazu dela ocupatiunile stricte,*); — er' de fantasie-le mistice ale lui D. in privinti'a coronei si a constitutiunei, me folosescu cu ocaziunea presente a dechiarã, cã dein astufeliu de misteria io nu intielegu nece macaru unu cuventu, si asia — sum silitu a trece preste ele. Ce intielegu io prin corona, miam datu parerea atunci si nu o mutu, — er' prein constitutiune intielegu ceea, ce intielegu toti prosaistii dein lume, si fiindu cã intru intielesulu acestor'a se afla una multime de constitutiuni, intrebarea mea erã numai intru acea directiune, cã multi 6meni porta constitutiunea pre limba, asia catu ai socoti cã acestia toti nu au decatu un'a si aceeași idea, inse deca-i intrebi, cã ce constitutiune intielegi Dta? Unii-ti respundu magna-charta dein Angli'a, altii tanzimatulu dein Turci'a, altii etc. etc., si numai atunci precepi, cã acesti 6meni, de si porta toti un'a vorba in gura, dar' in mente suntu departati unulu de altulu cã Japania de Spitzberg.

Multe amu mai avè de disputatu cu D. la cele nenumerate, ce le a gramaditu in celi mai dein urma articlii ai sei si intru altii, — ci deintru aste multe acumu numai doua puncturi mai alegemu, la cari prescurtu se reflectãmu, apoi Ddieu cu noi.

Unulu e, cã D. si acumu trage nadesde (liertatimi acestu cuventu barbaru), cumu cã, deca numai acea piedeca e a uniunei, cã natiunitãtile nemagiare-si semtu amenintiate interesele sale prein uniune, uniunea e securisata D. afla, cã sub constitutiunea dein 1848 tote natiunitãtile si tote interesele loru suntu scutite, cãtu nu mai remane nece una piedeca dein asta parte. Marturisimu, cã cetindu astea, de doue-ori ne amu stersu pre ochi, se vedemu mai bene, nu cumu va ce cetimu, e numai una nalucire seau visu. Inse venindumi amente, cã D. se pare a fi si poetu, am pusu diurnalulu la una parte, si am crediutu, cã ce am cetitu intru insu e 6erasi numai unu misticismu seau illusiune poetica, care precumu se scie, nu suntu de parte de visuri.

Socia cu acesta illusiune e si parerea Dsale, cumu cã si romanii au luat parte la constitutiunea si dietele transilv., — cã nemesi, — cu care D. vrè se dica, cã constitutiunea cea de 1000 de ani, legile transilv. si cele mai vechi si cele dein 1848, au fostu fapt'a maniloru nu numai magiare ci si romanesci. La care numai atat'a amu vrè se ne respundia D. inse forã intortocari, cã ce opiniune ar' avè Dlui, de una constitutiune si de legile unei diete, in care majoritatea seau mai totalitatea ar' stã dein romani, si abia dein cate unu magiaru seau doi, fia si nerenegati, deca acea constitutiune si acele legi aru proscie pre magiari deintre natiunitãtile patriei si dein tote drepturile natiionali si individuali, in catu nu aru fi si boiari romanesci si de confesiunea grecesca?

Suum cuique. — Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.

*) Cu cea mai distincta placere vomu servi or'si candu in interesulu natiunale; aveti numai a dispune. Red.

In urma concludemu cu acea oserbatiune, cumu că noi si acumu si de ci incolu destingemu intre natiunea magiara, p̄e care o estimamu sincere si dein anema, si intre partit'a unionistica, de nu alta, macaru oá se ne potemu disputá cu D et consortii, fiendu ca cu un'a natiune intréga nu e cu potentia a se disputá.

Blasiu.

X.

Ofertu nobilu pentru institutu de pedagogia.

Blasiu 6. Aprile 1863.

Domnule Redactoru!

Venindu-mi amana unu actu de mare momentu, mi-am tînutu detoria alu decopiá cu tóta fidelitatea, si a vilu strapune cu acea rogare, cá se aveti bunatate ai face locu in colónele diurnalului Dvóstre, pentru cá déca vechi'a sententia: „exempla trahunt“, mai are vre un'a valóre in ochii preotímei nóstre, acést'a de securu va se puna bas'a unui institutu de educatiune populara doritu cu atat'a sete de parentii nostrii si planuitu mai bene de unu deceniu de contemporani, spre a carui realizare acum'a se oferesce ocaziunea cea mai benevenita. Actulu consiste in un'a scrisóre colectiva a preotímei romane din protopopiatulu Blasiului catra zelosulu canonicu si protopopu Negrutiu, dupa cumu urméza;

Prea-onorate Domnule Protopope!

Noi preotímea gr.-catolica dein districtulu archidiaconale alu Blasiului — oserbandu dein esperientia, cumcá pre lunga tóta silinti'a de a dá instructiunei tinerimei in scólele elementari de pre sate impulsulu recerutu de propasire si inaintare pana aci fôrte puçinu amu potutu profitá in acestu obiectu atatu de momentosu pentru natiune, dein acea unica causa, ca de si in totu satulu si tóta parochi'a se afla docente comunale; totusi déca docentii n'au invetiatu in adensu studiale pedagogice, nu sciu metodic'a de a propune si a predá obiectele de invetiamentu la prunci, incatu potemu pre dereptu a díce, cá orbu conduce pre orbu; — amu venitu la acea convingere, cá pana candu nu se va redicá in archidiecec'a nóstra metropolitaná, unu institutu pedagogicu, cu cursu ordinariu de invetiamentu didacticu, caus'a scolastica*) de locu nu va poté inaintá; totu de una data deplenu convinsu despre urgent'a necesitate de a se redicá unu asemenea institutu, de ora ce recunóscemu lips'a receruteloru midiulóce spre realizarea acestei dorintie comune, de buna voli'a nóstra ne dechiaramu inaintea mai marilor nostri bisericesci, si prin acést'a inaintea intregi natiuni, cumcá noi de buna voli'a nóstra ne apromitemu si ne oblegamu, ca ori care deintre noi va fi impartasitu dein adjutulu imperatescu de 18,000 fl. v. a. seau dein alte beneficia seau fundatiuni archidiececane, va dá si lasá dein sum'a de participatiune 5 % pentru intemelierea unui fundu seau capitalu, dein oare se se redice institutul pedagogicu pentru archidiecec'a, seau din care se se platésca profesorii de pedagogia.

Direptu acea ne rogamu de prea onor. Domni'a Ta, cá se benevoliesci acést'a a nóstra dechiaratiune a o face cunoscuta Eso. Sale parentelui Metropolitu si venerabilulu consistoriu metropolitanu, si de un'a data in numele nostru a te rogá, cá se se indure a primi acestu ofertu alu nostru, cá pre denariulu veduvei dein S. Scriptura, ce de buna voli'a nóstra-lu facemu in interesulu propasirei causei scolarie.

Preotii dein tractulu Blasiului.

Urméza subscriptiunile.

Insufletírea, zelulu si increderea in poterile proprie ale natiunei, suntu unicele midiulóce apte, de a scóte pre poporul romanu dein ticalosi'a si intunereculu nesciintiei, unde-lu precipitá cu atata repediune injuri'a tempului trecutu; preotímea a fostu premergatoria romaniloru in cultura si civilizatiune totu de un'a, ea a intielesu de tempuriu ce insémna a avé institute de crescere, si pentru acea inca in seclulu tr. si redioase unu monumentu eternu prein cumpararea dominiului dein Cutu, alu carui venitu sustiene junimea seminariului teologicu dein Blasiu; mare a fostu bucuri'a comuna, candu se puse primulu temeliu alu institutului teologicu de aci, asemenea, de nu si mai mare va fi mane poimane si a nóstra,

*) Si cultur'a poporului romanu, care mai reclama si combinarea sciintieloru mai practice agronomice cu acestu institutu de pedagogia, si care atunci va poté influentia in tóte fibrele vietii romanului, ca atunci va confugi romanulu la scólc, cá la funtan'a si a luminarii si a intereseloru sale pipaite. — Vederemo.

candu vomu vedé, ca preotímea acestei archidiecec'e urméza cu insufletíre esemplulu demnu de tóta laud'a si recunoscen-ti'a cu care au premersu preotii dein tractulu Blasiului. — Fia cá in tempu scurtu se vedemu realizarea acestei idee in adeveru salutarie

A.

Resalutare din tóte anghiuirile, fratiloru la astufeliu de porniri nobile si atatu de reclamate! Se ne ajutam noi pe noi, cac-e atunci si Dumnedieu ne va ajuta, versandusi binecuv-ventarea asupra celoru intreprinse. Eu inca ve dau parol'a cu tóte braciales si pentru tóte midiulócele, la cate potu concurge pentru acestu scopu atatu de necesariu si doritu de multu si fara repausu. — Christosu a inviatu si Ddieu cu noi!

Red.

De va in 5. Aprile. Insciiintiare trista. In nópte de 26. spre 27. Martie a. c. repausá dupa o bóla scurta de 6 díle Nicolau Petco, fostu v.-comite in comit. Hunedórei.

In acestu barbatu inca necasatoritu 'si pierdú famili'a unu radímu si unu ornamentu alu ei, natiunea unu fiu credintiosu, éra omenimea unu iubitoriu alu dreptatii; pierderea acestuia cu atatu e mai simtita, cu catu cá muri in etate abia de 32 de ani, si prin talentele ce posedese se facuse tolositoriu multor'a.

Remasitiile trupesci fura straportate la locul nascerei Baitia, si inmormentate in 29. Martiu a. c. Fia i tierin'a usióra!

M. C.

Turda, 2. Aprile. Astadi demanétia la 8 óre s'a departatu din midiuloculu nostru stimatulu barbatu Elia Vlása ducunduse cá canonicu metropolitanu cá se cuprinda locul la care ílu chiamara parte meritele lui, dar mai alesu grati'a imperatésca, si archiepiscopesca. Despartirea nóstra de acestu barbatu cu totulu totu patrunsu de spiritulu Evangeliului lui Christosu, potu dice ca a fostu una din cele mai dureróse si mai intima; nu a stralucitu elu intre noi cu averi mari si pompe desierte, pre care le cauta lumea deserta, dar a stralucitu cu esemple viue de moralitate, virtute, si blandetia, cu foculu unui adeveratu si bine intielesu patriotismu, plenu de cele mai sincere simtiri natiunale; din aceste cause departarea Dsale a lasatu intre noi semne nesterse de amore, stima si cele mai sincere simpatii. Cá acestoru a nóstre simpatii se damu un'a espresiune si mai mare, fú D. canonicu concomitatu de mai multi insi pana la Felvintz, de unde ne amu despartitu intre afectele cele mai cordiale. Deè ceriulu ca beserica gr. cath. din Ardealu se aiba mai multi barbati cumu este acesta! Dar amu dori din totu sufletulu nostru, ca celu ce va fi chiamatu ai impleni locul s'a fia inzestratu cu asemenea calitati, ce credemu ca se va si impleni din bunatatea archiepiscopesca. —

Y.

V a j d a h á z a, 1863. Credu, ca e cunoscutu on. publicu, ca comunele din cerculu Hidei au pe chartia o scóla centrale, ale carei statute intarite prin in. regiu guvernulu pre lungu si pre largu s'au tiparitu si in Fóia. Comunele fundátore si-au alesu unu comitetu — „senatu scolasticu“ — spre administrarea baniloru fundationali si spre punerea in picíóre si deregerea scólei fiende. — Oblegatiunile imprumutului de statu oferite prin „comune spre acestu scopu, precumu si venitul crismaritului treilunariu s'au predatu senatului scolasticu; — si totusi de cateva luni incóce nu s'a facutu neci unu pasiu in caus'a scólei acesteia. — Atat'a scimu, ca nu este senatulu scolasticu de vina, o causa este pre lenga altele si acea, ca si aici sunt doua confesiuni romane, uniti si neuniti.

Catu sunt de lipsa scólele preste totu la noi la romani, nu mai trebue argumentatu, dara cu multu mai de lipsa cá ori si unde sunt in giurulu Hidei, unde o multime de jidani (2000) cu gura cascata pandesce tóta ocaziunea, cá se se folosésca de nesciinti'a poporului. —

De esemplu s'a intemplatu, ca doi jidovi Hersch Lupu si Westheimer Jacobu au cumparatu dela comun'a Kecskeháta doua oblegatiuni, una de 310 fl., alta de 960 fl. v. a., adeca o suma de 1270 fl. si usura in bani gata 446 fl. 93¹/₂ cr. cu 679 fl. 50 cr. — din acestia subtragundu usur'a, care o capeta in bani gata ba parte si in moneta sunatóre — remanu 232 fl. 56¹/₂ cr.; adeca cu 232 fl. 56¹/₂ cr. au cumparatu 1270 fl. S'au insielatu dara comun'a cu 1038 fl. 43¹/₂ cr., d'apoi inca usur'a dela 1. Jan. 1862 incóce. — S'au si facutu in 1. Maiu 1861 remonstratiune la locurile mai inalte si asteptamu nemicirea contraptului intre comuna si jidani facutu; inse... in 11. Fauru 1863 intemplandume la c. r. perceptoratu in Hida cu o bucuria deavolesca 'mi aretase jidovii cumperatori ordinatiunea prin care oblegatiunile cumparate de ei se se schimbe pe purtatoriu. — Deci aceast'a se intemplá, oblegatiunile se dau in proprietatea jidaniloru

Red.

cumperatori, si comunei nu se póte ajutá; 'mi remane singur'a mangaiere, ca si acestu casu va servi de indemn, cá se grabésca ómeni de influentia cu redicarea scóleloru pentru poporu. —

Asia erá se se intemple si cu obligatiunile celoru-lalte comune din cerculu Hidei; -- jidovii in comp. ou vre-o doi amploiatii scosi din . . . activitate implura printre poporu ca acele obligatiuni sunt hartii góle de pre care nu voru vedé bani pana e lumea s. a, si poporulu incepú a incheia contracte de vendiare cu jidanii, firesce cu mare pagubs. — Atunci unu romanu Dn. D. B. la unu tergu in Hida unde au fostu adunati la 600 de romani din giuru, de pre unu locu mai redicatu au esplicatu poporului, ca cuventulu Maiestatei e santu, obligatiunile sunt bani siguri, deci se nu se lese ómenii sei insiele jidovii, totu odata au calatoritu noptea prin comunele care vendura obligatiunile si le facú se revóce contractulu. —

Asia s'au pastratu aceste obligatiuni pentru scóla centrale, care se redica asia de cu greu — si de care are poporulu asia de mare lipsa.

Putemu díce ca mai multu folosu va aduce o scóla centrale bunu cá multele scoli comunale — ca-ci la scóla centrale fiindu leafa profesoriloru buna, se voru afla si profesori mai buni, cá in scolile comunale; pre de alta parte soimu, ca in scolile comunale si unde esista atari, dela 40 de santi pana 'n vinerea mare canta cuculu si apoi Dnii inspeotori resp. protopopi facu la ordinariatele loru relatiuni briliente despre starea scóleloru !!

Precumu mai mare lipsa avemu deocamdata de puçini ómeni anume intieliginti, cá de multi semidocti, — asia mai mare lipsa avemu de catev'a scóle populare (altu-cumu, inse) mai mari cá de multele scóle comunale, la care inca nu ne ajungu neci dascalii.

Deci grabiti barbatiloru de influentia; piedeele sunt trecute, poporulu astépta cu mare doru acumu deschiderea scólei centrale din cerculu Hidei si in. r. gubernu per analogiam se va invoii la transcrierea obligatiuniloru de imprumutu pe numele scólei centrale séu pe purtatoriu. —

Basilie Munteanu,

parochu Vajdaházei gr. cath. si secr. com. scólei centr

Adunările comitetelor din comitate.

(Urmare.)

In com. Clusului procese lucrulu totu cá si in celalte comitate, adeca comitetulu nu se lasá la pertractarile propuse de D. adm. Gustav Grois, ci si aci se primi o adresa catra Maiestate pentru desfiintarea starei provisorie.

Ceea ce bate la ochi in tóta adunarea com. Clusului è cuventarea Bar. Ludovicu Josika catra adunarea comitetului, in care 'si esprimá durerea pentru incordarile antagonice nationale mai vírtosu intre romani si unguri, care durandu le voru strica la amendoi si de unulu alu treilea voru fi ambi subminati. Catra unguri se adreséza dícundu-le, cá se nu se l-se neci odata a fi rapiti a apará mai multu decatu ceea ce este dreptu inaintea lui Dumnedieu si a ómeniloru (sic!) si déca puterea ajutata ei va invinge, neci odata se nu nutrésca in peptu resbunare; ear' pe romani, dupa ce premise, ca istori'a marturisesce, cumuca famili'a lui 'si trage originea din nationalitatea romana, 'i invita si provóca, se delature tóte ce ar' puté nasce ne'ncredere si se se alipésca de constitutiunea unгурésca, care sta din seculi si care a datu semne atatu de frumóse de liberalismu si de capacitatea de a se desvoltá. . . Mai vorbi D. Josifu Hosu in limb'a romana, aratandu nemultumirea romaniloru cu representatiunea cea mai restrinsa, decatu cumu fu ea in 1861, eara D. Dim. Moga vorbi in contra apasarei natiunei romane, dar' fù intreruptu de administratoru. — Neci aci nu fura romanii indestuliti cu adres'a maioritatii, ci dederu o petitiune separata, care se va tramite pe calea presidiala la locurile mai inalte.

In com. Cetatea de Baltá, deschise D. adm. congregatiunea cu o cuventare in trei limbi, conflictele si aci fura mari, totusi fiindu maioritatea pentru ordinea dílei, s'au urmatu si restauratiunea amploiatiloru si pertractarea obiectelor in ordine si pace buna. —

Alegerea s'au facutu intr'unu modu, ce supune o cointielegere cópta intre nationalitati. „T. R.“ impartusiesce in tipulu urmatoriu: „Cointielegerea s'au facutu in urmatoriulu modu: Unu jude primariu se fia magiaru, unulu romanu; unu vice-comite magiaru, altulu romanu; trei judi procesuali magiari, trei romani si doi sasi; notariulu comitatului magiaru; vice-notariulu romanu, inse cu conditiune, ca candu va fi comitele supremu magiaru, notariulu primariu se fia ro-

manu. Acésta cointielegere s'au luatú la protocolu, cá se servésca de cinosura si pre venitorime. Acestea suntu in cele politice. Asemenea si la judecatori'a tribunala: 4 asesori romani, 4 magiari, 1 sasu; protocolistulu romanu; ceilalti, precumu scriitorii si adjunctii Dloru judi procesuali se denumescu de administratorulu. Acestea suntu fruptele principale ale congregatiunei nóstre marcale din acestu comitatu; dar marturisingu adevverulu, cu nepotintia-mi este a descrie chiaru tóte pertractarile si desbaterile, ca mi-arú trebui prea multa vreme si scrisóre.“

In distr. Fogarasiulu i urmara consultarile in dílele 23., 24., 25. Martiu, ear' in tóta linistea si ordinea, se proiectá o adresa multiumitória catra Maiestate pentru simtiemintele celea parintesci pronunçiate in rescriptulu catra Solnoculu interioru; se luá in cunoscintia decretulu gubernialu din 13. Martiu 1863 Nru 5599, pentru incorporarea comunelor Branu si a comunelor Zernesci, Tohanulu vechiu si nou, apoi Vladeni si Cintiari la districtulu Fogarasiulu; se alese o comisiune pentru solenel'a transpunere si incorporare a numiteloru comune la districtulu Fogarasiulu in persón'a D. vice-capitanu Dragusianu, D. asesoru Maieru si D. maioru de Popa in pens.; se propune inmultirea oficialiloru cu 1 vice-capitanu si 2 judi tractuali, unu alu doilea presiedinte de sedria si unu asesoru, care esta cu 2 judi tractuali se fia in sinulu comunelor anecsate. Asemenea se propuse si inmultirea comitetului cu 7 membri.

In caus'a scolara se otari, cá se iésa o comisiune mestecata politica si bisericésca, care se cerce totu modulu de a induplecá pe comunitati pentru infiintarea scóleloru si statoiria lefei invetiatoriloru. —

Chronic'a din afara.

Preste totu luandu noutati batatórie la ochi sunt, ca grafulu Aponyi, judecele curiei si a primitu demisiunea ceruta si in locui s'a denumitu gr. Georgiu Andrásy. Ear catu despre cuventarea lui Deacu, candu ei detera albumulu cu portretele deputatiloru din 1861, apoi cuvinteloru, ca diet'a viitória va poté fi drépta catra natiuni si confes. cá si cumu fura catra tierani, nu li se da acumu neci unu crediementu, pentruca, candu da cineva ceva numai silitu, atunci elu devenindu liberu de sil'a aceea earasi se va incorda a relua ceea ce a datu.

Polonii se totu lupta si in Litauni'a cu tóta seriozitatea; ear boierii din giurulu Petruburgulu prin adresa se oferéza la orice siertfe spre apararea intregitatii imperiului cu Poloni'a cu totu.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

DEPESIE TELEGRAFICE.

Brail'a 24. Martie, 12 óre nóptea.

Asta-séra scandalu de multi greci indignati de limb'a romana, in beseric'a Archangelulu; preotii batuti cu pietre pe ferestrele altarului; mane Te-Deum noulu rege George I., totu la Archangelu. Comunicati Dlu ministru respectivu insultá neauditia. —

Brail'a, 25. Martie, 10 óre de diminétia.

A-séra unii greci Braileni facura mare scandalu in beseric'a catedrala: geamuri sparte in altaru, desordine, necuviinte.

Brail'a 25. Martiu.

Acumu la 11 óre s'a celebratu Te-Deum pentru regele Greciei intr'o corabia, cá se'lu póta face grecesce. — Ordinulu se esecuta. — Liniste. — Economu se spune, ca face intrigi. — (Din „Buciumulu.“)

DEPESIA TELEGRAFICA a „GAZETEI TR.“

Bucuresci, 9. Aprile n. 3 óre. In urm'a decretulu, ce prescrie usarea esclusiva a limbei romane in tóte monastirele si besericele statului dupa datin'a si usanti'a antica, conservata in cele mai multe beserici, s'au escatu scandale provocate de greci in Brail'a si eri si aici. Autoritatile infrenara desordinile acestea si au luatú mesuri spre a popri reinnoirea loru. — Principele da unamiie de galbini pe luna din civilista sa, care se va impartii intre institutulu de copii aflati, dotatiunea casei invalidiloru militari, si crearea unui premiu pentru celu mai bunu opu despre istori'a Romaniloru.

(Nu ne potemu conteni, a nu intrebá pe renumit'a coalitiune din adunanti'a generala, déca fapte cá estea prospete generóse si nationale se afla si macaru numai in anim'a Dloru, de unde esira prepusurile cele trase de peru asupr'a gubernului nationalu de acumu?!

Amu aflá in tóta Romani'a vreo unica scóla buna, redicatu cu scopu de a inainta cultur'a poporului romanu de catra unu Cresu in avutii, dela vladic'a oelu cu sutele de mii de galbini venitu pana la opin'a cea cu denariulu? Pentru-

